

УДК 338.486:332.122

ОЛЬШАНСЬКА О.В., БОГОСЛАВЕЦЬ О.Г.

ДВНЗ «Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана»

ПРОБЛЕМНО-ДІАГНОСТИЧНА ОЦІНКА ПЕРСПЕКТИВ РОЗВИТКУ ТУРИСТИЧНОЇ СФЕРИ РЕГІОНУ

Мета. Оцінка перспектив розвитку туристичної сфери регіону для планування в ньому туристично- рекреаційної діяльності.

Методика. Застосовані найпоширеніші методи економічних досліджень, такі як метод системності, аналізу та синтезу.

Результати. Розв'язання завдань дослідження потребує визначення головних положень проблемно-діагностичної оцінки перспектив розвитку туристичної сфери регіонів. До них слід віднести наступні: виявлення та оцінка наявного туристично- рекреаційного потенціалу, оцінка факторів, що стимулюють та стримують розвиток туризму в ньому; підготовку перспективної моделі територіальної організації туристично- рекреаційної сфери регіону та пошук можливостей інтенсифікації використання потенціалу перспективних для туризму територій.

Наукова новизна. Для визначення ієрархічності територіальних таксономічних одиниць за вагомістю їх рекреаційного потенціалу, запропонована шкала оцінки рекреаційного потенціалу території.

Практична значимість. Оцінка потенціалу дозволить розширити можливості організації змістовного дозвілля, відпочинку та оздоровлення населення і крім традиційних циклів туристично - рекреаційних процесів приділити більше уваги створенню тижневого та добового відпочинку.

Ключові слова: туристично- рекреаційний потенціал, інтенсифікація використання, оцінка можливостей, фактори розвитку, кадастр, контент-аналізу культурно- історичних ресурсів.

Вступ. Туризм - це динамічна та багатопланова діяльність, яка в умовах глобалізації відзначається урізноманітненням суспільних функцій та зростанням ролі її як галузі господарства, що набуває істотного значення у стимулюванні господарського розвитку тих чи інших територіальних утворень.

Важливість туристичної діяльності для розвитку економіки країн та регіонів у постіндустріальну епоху зросла завдяки визнанню серед низки факторів, що впливають на процес виробництва, пріоритетності такого фактору, як якість трудових ресурсів. Саме вони формують людський капітал, що перетворюється на ключову компоненту вартості створеного на об'єктах підприємницької діяльності продукту або послуги. За таких умов, якість функціонування туристично- рекреаційного комплексу країни, метою якого є відновлення фізичного та психологічного здоров'я людини, її інтелектуальне та емоційне збагачення, стає однією з провідних передумов, що визначає конкурентні переваги національної економіки у світовій.

Особливу увагу для досягнення зазначеної мети функціонування туризму і рекреації крім традиційних циклів туристично - рекреаційних процесі приділяють

створенню тижневого та добового відпочинку, оскільки вони є вирішальними під час системного відновлення фізичних та емоційних сил трудових ресурсів. Тому питання планування туристично - рекреаційної діяльності в регіональному вимірі є вкрай актуальними як для розвитку регіональної економіки в цілому так і для функціонування туристично-рекреаційної сфери зокрема. Дослідженням проблем туристичної діяльності, її впливу на розвиток регіонів, займалися ряд вчених, серед яких: О. Амоша, М. Багров, І. Бережна, В. Гаворецький, П. Гудзь, А. Дембський, М. Долішній, В. Євдокименко, А.Єфремов, А. Корнак, В. Кравців, Л. Мазуркевич, В. Мамотов, М. Орлович, В. Павлов, А. Панасюк, Д. Стеченко, І. Твердохлебов, О. Чубукова, О. Шаблій, та ін. Проте на сьогодні концептуальні основи формування напрямів діяльності туристично-рекреаційної сфери в регіонах є суперечливими та розроблені недостатньо, окремі особливості цих регіонів при формуванні довгострокових програм їх розвитку враховуються не повною мірою. Це не дозволяє на практиці здійснювати цілеспрямоване планування розвитку туризму на окремих територіях.

Постановка завдання. У зв'язку із зазначеним, важливим та актуальним завданням сьогодення є окреслення перспектив розвитку туристичної сфери в регіонах, виходячи з специфічних особливостей їхньої ресурсної бази та особливостей функціонування. Актуальність зазначених проблем обумовили необхідність визначення головних положень проблемно-діагностичної оцінки перспектив розвитку туристичної сфери регіонів, як передумови планування напрямів туристичної діяльності в них.

Результати дослідження. Міжнародний досвід розвитку туризму засвідчує, що він є високоприбутковим видом економічної діяльності, який відіграє значну роль у залученні до державного та місцевих бюджетів значних фінансових надходжень, сприяє демократизації суспільства та відновленню фізичного і емоційного здоров'я людей, підвищенню їх культурного рівня. Крім того для туризму характерна швидка оборотність капіталу (у 4 рази вище, ніж в середньому у світовому господарстві), що особливо привабливо для інвесторів[1]. За таких умов розвиток туризму та рекреації цілком правомірно розглядати як один з головних шляхів активізації соціально-економічного розвитку територій, зменшення різниці у рівні й умовах життя регіонів

Для визначенні перспектив туристичної індустрії в тому або іншому регіоні необхідно враховувати наступні аспекти:

- виявлення наявного туристично-рекреаційного потенціалу;
- оцінка наявного туристично-рекреаційного потенціалу;
- оцінка стану використання туристично-рекреаційного потенціалу;
- оцінка можливостей інтенсифікації використання туристично-рекреаційного потенціалу;
- оцінка факторів, що стримують розвиток туризму в регіоні;
- підготовка перспективної моделі територіальної організації туристично-рекреаційної сфери регіону [2].

Виявлення наявного туристично-рекреаційного потенціалу не є складним завданням, тому що на сучасному етапі практично для будь-якої території, яка вже освоєна, є зводи пам'яток історії й культури, природних об'єктів, що охороняються,

докладні відомості про об'єкти соціально-культурної сфери – музеї, готелі, ресторани, санаторії і бази відпочинку тощо.

Більш складним аспектом є оцінка наявного туристично-рекреаційного потенціалу. Вона повинна враховувати:

- 1) унікальність наявних об'єктів;
- 2) різницю в доступності об'єктів;
- 3) різницю в щільності розміщення об'єктів у межах регіону;
- 4) розмаїтість і комплексність наявних об'єктів;
- 5) матеріально-технічний стан об'єктів.

Варто відзначити, що для більшої частини регіонів України характерні низька щільність розміщення туристично-рекреаційних об'єктів, їх недостатня транспортна доступність, незадовільний матеріально-технічний стан і відсутність комплексності. До регіонів України, туристично-рекреаційний потенціал яких може бути визнаний відносно високим, можна віднести лише Чорноморське узбережжя, Карпатський регіон та міста Київ та Львів. У всіх інших регіонах країни є особливості, які утрудняють використання наявних туристично- рекреаційних ресурсів або погіршують їхні якісні характеристики, що означає й зменшення загальної оцінки.

Основою туристичної індустрії є, насамперед, туристична інфраструктура та туристичні послуги. Їхні рівень та якість в Україні поки що не задовольняють туристів, що призводить до недостатньої конкурентоспроможності галузі на світовому туристичному ринку. Близько 70% об'єктів культурної спадщини України перебувають у незадовільному стані, транспортна мережа, комунальна сфера, екскурсійні напрями потребують додаткових інвестицій на реставрацію та реконструкцію. Тому оцінка сучасного стану використання об'єктів туристично-рекреаційної сфери, яка цілком здійсненна на основі наявних показників відвідуваності даних об'єктів у зіставлення з можливостями прийому туристів, засвідчує про низький попит на вітчизняні туристично-рекреаційні послуги.

Для посилення значущості та якості туристично- рекреаційних послуг, створення стимулів для подальшого раціонального використання рекреаційних ресурсів (через встановлення плати за експлуатацію природних багатств) необхідна їх економічна оцінка. Вона дозволяла б визначати ефективність різних заходів, спрямованих на більш повне й раціональне використання таких ресурсів. Основна проблема полягає у тому, що економічно оцінити природні рекреаційні ресурси досить складно. До теперішнього часу переважно розроблені підходи до оцінки цих ресурсів на основі бального методу. Вони не користуються беззастережним визнанням, тому що не позбавлені суб'єктивності й не дають розрахункових показників, що піддаються економічному аналізу. Однак, дотепер чимало характеристик природних ресурсів можуть вимірюватися лише відносними величинами, наприклад пізнавальною цінністю окремого ландшафту. Тому там, де використання кількісних методів поки що неможливо або вони не розроблені, використання бальних методів є єдино можливим методом оцінки.

Основою для визначення економічної оцінки природних туристично-рекреаційних ресурсів повинен стати кадастр [3]. Аналіз вітчизняного й зарубіжного досвіду в галузі створення кадастрів свідчить, що кадастрова система оцінки лежить в основі управління багатьма із природних ресурсів, а саме земельними, водними, лісовими, мінеральними. Саме слово "кадастр" походить від латинського слова "capitastum" – реєстр, список, документ, що складається офіційним органом або установою, – і означає систематизоване зведення даних, що включає якісний і кількісний опис об'єктів або явищ із їх економічною (еколого-соціально-економічною) оцінкою; дані про динаміку і ступінь їхньої вивченості з додатком картографічних і статистичних матеріалів; рекомендації з використання об'єктів або явищ, пропозиції щодо заходів для їхньої охорони, вказівки на необхідність подальших досліджень і тощо. Кадастрова система обліку й оцінки природних ресурсів ефективно забезпечує нагромадження й оперативне використання великих масивів інформації.

У цілому кадастр повинен відображати не тільки дані про природний стан ресурсу, але й містити оціночну характеристику його використання. Нагальні проблеми природокористування такі, що кадастр не може виконувати лише реєстраційну роль. Найбільші труднощі пов'язані з визначенням складу показників кадастру, вибором і розрахунком технічних і економічних параметрів, встановленням оцінного критерію. Якісні й кількісні показники є основою угруповання й класифікації природних ресурсів. При цьому оціночні дані повинні бути порівнянні й забезпечувати можливість природно-економічного районування. Таким чином, методологічною основою кадастру є сполучення облікових і оціночних показників виробничо-економічного змісту. Головним завданням при цьому є забезпечення охорони природного ресурсу й підвищення ефективності його використання. Розробляючи методіку складання того або іншого кадастру, необхідно мати на увазі періодичність або безперервність його відновлення й поповнення.

Незважаючи на те, що кадастровий облік сам по собі вже містить вимогу впорядкування даних і їхньої систематизації, цілеспрямована наскрізна класифікація матеріалу в методичному плані є самостійним завданням, відокремленим від інших. У практиці створення кадастрів питання їхньої класифікаційної основи повною мірою ще не вирішене. Завдання класифікації – це логічна операція розподілу предметів, явищ, властивостей за класами у відповідності із властивим ним фіксованим переліком ознак. Інакше кажучи, це одна з форм приведення інформації в систему. У загальному методологічному плані вона полягає у визначенні необхідних і достатніх умов для виявлення приналежності кожного об'єкта, що класифікується, до деякого заданого класу.

Кадастр повинен розглядатися як підсумок і результат аналізу, систематизації й узагальнення географічної або геологічної, технологічної й техніко-економічної інформації про стан ресурсу, що завершується одержанням кадастрових оцінок. При цьому економічна оцінка (перелік показників, порядок їхнього встановлення, оціночні критерії) методично й практично виявляється найбільш складним етапом робіт.

Особливо це стосується природних рекреаційних ресурсів, питання економічної оцінки яких розроблені вкрай слабо.

Економічна оцінка можлива тільки для тих рекреаційних ресурсів, господарський ефект від яких можна виміряти, – для мінеральних і поверхневих вод, лікувальних грязей, озокериту, лісу, природних національних парків. Основними показниками соціально-економічної ефективності використання природних лікувальних ресурсів є: економічний ефект оздоровлення одного рекреанта; ефект від курортного використання 1 куб. м різних видів лікувальних ресурсів (на його основі визначається сумарний ефект від освоєння всього родовища); загальне скорочення тимчасової непрацездатності протягом року після оздоровлення одного рекреанта; чисельність умовно вивільнених працівників за рахунок зниження втрат робочого часу протягом року після оздоровлення в санаторіях; економія коштів на оплату листків непрацездатності рекреантів протягом року після санаторно-курортного лікування.

Окремо варто сказати про оціночні критерії щодо історико-культурного потенціалу, який є основою пізнавального туризму. Він представлений різними видами історичних пам'яток, меморіальних місць, народних промислів, музеїв, тобто сполученнями об'єктів матеріальної й духовної культури.

Тут варто згадати про контент-аналіз – наукометричне дослідження змісту тексту [4]. Він застосовується в соціології, психології, психіатрії, політології, етнографії, літературознавстві, географії для аналізу втримування тексту засобів масової інформації (газет, радіо, телебачення), літературних творів, лекцій, листів, службових документів, інтерв'ю тощо. При відборі та оцінці рекреаційних об'єктів використовується кількісна версія контент-аналізу, заснована на аналізі частоти згадувань рекреаційних центрів, які зустрічаються в тексті, що дозволяє вирішувати багато завдань параметризації.

Логічна модель контент-аналізу виділяє три елементи: категоріальну модель предмета аналізу; систему одиниць аналізу; міри виміру. У нашому випадку категоріальна модель предмета контент-аналізу дозволила розглянути туристичні центри як категорії статей інтерактивних енциклопедій. Відповідно, система одиниць контент-аналізу – це сукупність об'єктів культурної й природної спадщини, про які згадується в статтях, присвячених туризму. Міра виміру – ймовірність зустрічі об'єкта у всіх інтерактивних енциклопедіях.

У різних енциклопедіях детальність інформації про рекреаційні об'єкти на території України досить різна. Використовуючи інтерактивну інформацію при розробці довідника про туристичні центри, ми повною мірою можемо реалізувати правило генералізації географічної інформації залежно від масштабу дослідження. Цей підхід, запропонований російським дослідником А.С.Кусковим та розвинутий автором, дозволив розробити просту й ефективну методику оцінки значимості як туристично-рекреаційних, так і креативних центрів, об'єктів і місцевостей [5].:

- буд-яке згадування у "Великій енциклопедії Кирила й Мефодія" якого-небудь об'єкта, що має туристичну й рекреаційну цінність, оцінюється в один бал;

- якщо об'єкт згадується ще раз хоча б в одній з вітчизняних інтерактивних енциклопедій, то він одержує десять балів;
- якщо об'єкт згадується у всіх вітчизняних інтерактивних енциклопедіях, то він одержує сто балів;
- якщо об'єкт згадується в одній з іноземних інтерактивних енциклопедій, то він одержує тисячу балів;
- якщо об'єкт згадується в декількох іноземних інтерактивних енциклопедіях, то він одержує десять тисяч балів.

Бали присвоюються кожному об'єкту, виділеному в тексті, і можуть підсумуватися в масштабі рекреаційного центру, області, країни. Вся інформація представляється у вигляді таблиці, у якій підсумуються значення кожного із суб'єктів України.

Для одержання кількісних значень рекреаційного потенціалу пропонується використання наступної ієрархічної шкали оцінок (табл. 1), що дозволяє фіксувати та співвідносити між собою значення рекреаційних потенціалів не тільки об'єктів, але й місцевостей. В основу шкали покладено ієрархічний принцип, відповідно до якого одиничний рекреаційний об'єкт (готель, турбаза), що не є юридичною особою, співіснує зі сполученням об'єктів, яким є санаторії, профілакторії, що функціонують на правах юридичної особи. Ці об'єкти у свою чергу об'єднуються у межах певних територіальних одиниць (Буковель, Яремче) і створюють агломерацію, яка є компактно розміщеною групою поселень, об'єднаних не тільки у просторовому сенсі, але й як такі, що мають розвинуті виробничі, культурні, рекреаційні зв'язки у рамках об'єкту глобального значення (Карпати).

Таблиця 1

Шкала оцінки рекреаційного потенціалу території

Таксони				Репрезентативність	Оцінка рекреаційного потенціалу, бали
Рекреація	Курорти	Туризм	Креатив		
Унікальний рекреаційний центр	Унікальний курорт	Унікальний центр туризму	Унікальний креативний центр	Об'єкт глобального значення	10000
Рекреаційний район	Курортна агломерація	Туристичний район	Креативний район	Агломерація об'єктів	1001–10000
Центр рекреації	Курорт	Центр туризму	Креативний центр	Група об'єктів	101–1000
Рекреаційний вузол	Курортний центр	Туристичний центр	Креативний вузол	Сполучення об'єктів	11–100
Рекреаційний об'єкт	Курортна місцевість	Туристична місцевість	Креативний об'єкт	Одиничний об'єкт	1–10

Наступний етап у визначенні перспектив туристичної індустрії в тому або іншому регіоні передбачає виділення факторів, що впливають на розвиток регіонального туризму [6]. До числа зовнішніх факторів, відносяться економічні й

фінансові: поліпшення (погіршення) економічної й фінансової ситуації, збільшення (зниження) персонального доходу: більш висока (низька) туристська активність залежно від виділеної на відпочинок частини доходів, зростання (зниження) частки суспільно виділених засобів на покриття витрат на туризм і подорожі.

До соціально-економічних факторів, що впливають на збільшення масштабів регіонального туризму, ставиться підвищення рівня освіти, культури, естетичних потреб населення. Як елемент естетичних потреб можна розглядати прагнення людей познайомитися з побутом, історією, культурою, умовами життя в різних країнах.

Крім того, до зовнішніх факторів відносяться зміни політичного й правового регулювання; технологічні зміни: розвиток транспортної інфраструктури й торгівлі, а також зміна умов безпеки подорожей.

Внутрішні (ендогенні) фактори – це фактори, що впливають безпосередньо в сфері регіонального туризму. До них відносяться матеріально-технічні фактори, що мають найважливіше значення для розвитку туризму в регіоні. Головні з них пов'язані з розвитком засобів розміщення, транспорту, підприємств громадського харчування, рекреаційної сфери, роздрібною торгівлі тощо.

До внутрішніх факторів відносяться також фактори туристського ринку:

- процеси попиту, пропозиції й поширення попиту на туризм (як особливість сучасних ринкових факторів можна виділити, наприклад, перетворення попиту на туристичні продукти в постійний попит, а також зростання індивідуального туризму);
- зростання ролі сегментації ринку (поява нових внутрішньорегіональних туристських сегментів, збільшення відстаней подорожей, зростання короткострокового перебування, зростання диверсифікованості туристського розвитку в сталому туристському просторі тощо);
- зростання ролі координації діяльності в туризмі й процесів монополізації (посилення горизонтальної інтеграції, тобто зростання партнерських відносин великих фірм із середнім і малим бізнесом, вертикальної інтеграції через створення стратегічних туристських спілок тощо).
- зростання ролі засобів масової інформації й зв'язків із громадськістю в просуванні, рекламі й реалізації туристичних продуктів;
- зростання ролі кадрів у туризмі (збільшення чисельності працівників, розвиток професійно-кваліфікаційної структури, підвищення значення професійної підготовки, поліпшення організації праці тощо);
- зростання ролі приватного туристського бізнесу (створення умов, за яких на ринку діє обмежене число великих транснаціональних операторів і значна кількість малих підприємств, здійснюється ефективна реалізація туристичних продуктів на основі професійного маркетингу, що породжує потребу в підвищенні кваліфікації персоналу).

До стримуючих факторів, що негативно впливають на розвиток регіонального туризму, відносяться: кризи, зростання зовнішньої заборгованості, політична нестабільність, зростання цін на предмети споживання, безробіття, страйки, криміногенна обстановка, фінансова нестабільність (інфляція, стагнація валют),

скорочення обсягів особистого споживання, неблагополуччя екологічної ситуації, банкрутство туристських фірм, жорсткість туристських формальностей, невиконання туристичними фірмами своїх зобов'язань тощо.

Негативні фактори впливають на розвиток регіонального туризму як у минулому так і й у наш час. Істотною особливістю є те, що кризові явища виникають, головним чином, у внутрішньому туризмі, у той час як виїзний туризм продовжує розвиватися. В умовах порушення балансу між цими видами туризму із країни вивозиться валюта, що могла б інвестуватися в розвиток матеріально-технічної бази внутрішнього туризму.

Особливе місце серед факторів, що впливають на розвиток туризму, займає фактор сезонності. Залежно від сезону обсяг туристської діяльності може мати більші коливання.

Діагностика туристично-рекреаційного потенціалу регіону та стримуючих і стимулюючих факторів розвитку регіонального туризму дозволяє визначати перспективи його використання. У цьому плані одним з необхідних аспектів є розробка моделі організації туристсько-рекреаційної сфери регіону з виділенням територій, які мають потребу в першочерговій концентрації зусиль і коштів на їхній розвиток, резервних територій і територій, де розвиток туристської інфраструктури недоцільний.

Наступний крок передбачає пошук можливостей інтенсифікації використання туристично-рекреаційного потенціалу перспективних туристичних територій. Вони пов'язані з вирішенням низки завдань- це пошук фінансових коштів, які повинні бути спрямовані як на розвиток об'єктів соціальної сфери в цілому, так і туристичної інфраструктури зокрема; визначення обсягів фінансування; окреслення рамок розподілу ресурсів; підготовка кадрів, здатних працювати в даній сфері на новому, сучасному рівні; нові підходи в роботі з різними категоріями туристів і відпочиваючих; рекламна діяльність, що дозволяє визначити пріоритети у виборі місця відпочинку потенційному рекреанту.

Висновки. Наведена модель діагностичної оцінки перспектив розвитку туристично- рекреаційної сфери дозволяє виявити регіони для яких туризм має всі шанси стати пріоритетною сферою діяльності. За умов вкладання порівняно невеликих витрат, він даватиме швидкий прибуток, вирішатиме проблеми зайнятості населення, сприятиме зростанню регіональної економіки. При цьому використання власного туристично- рекреаційного потенціалу регіонів для реабілітації трудових ресурсів та населення в цілому в них, зробить цей процес більш системним та територіально і фінансово доступним.

Список використаної літератури

1. Офіційний сайт Всесвітньої туристичної організації (UNWTO World Tourism Organization) [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://www.world-tourism.org>.
2. Музиченко-Козловська О.В. Методика оцінки рівня туристичної привабливості регіону / О.В. Музиченко-Козловська // Регіональна економіка. - 2006. - №1. - С 218-227.
3. Збагерська Н.В. Удосконалення методологічних та методичних основ економічної оцінки природних ресурсів: автореф. на здобуття ступеня канд. екон. наук / Н.В.Збагерська. - Рівне, 2003. - 20 с
4. Пэнто Р. Методы социальных наук / Пэнто Р., Гравитц М.; [пер. с фр.] — М.: Прогресс, 1972. - 608 с.
5. Кусков А.С. Рекреационная география: учебно-методический комплекс/ А.С. Кусков, В.Л. Голубева, Т.Н. Одинцова. – М.: Флинта МПСИ, 2005. – 495 с.
6. Бакурова Г.В. Оцінка рекреаційної привабливості регіону / Г.В.Бакурова, Д.В.Очеретін // Збірник наукових праць. - Вип. 183 у 3-х томах. - Т. III. - Дніпропетровський ДНУ, 2002. - С 617-622.
7. Борушак М. Проблеми формування стратегії розвитку туристичних регіонів : монографія. - Інститут регіональних досліджень НАН України. - Львів, 2006. - 288 с.
8. Гудзь П.В. Економічні проблеми розвитку курортно-рекреаційних територій / П.В. Гудзь. - Донецький ІСПД НАН України: ТОВ "Юго-Восток" Лтд, 2001. - 270 с
9. Мельник О.В. Інтегральний показник туристичної привабливості території: поняття та теоретичні аспекти / О.В.Мельник // Регіональна економіка. - 2004. - №4. - С. 197-205.
10. Циншен Ван. Основы территориальной организации рекреационного хозяйства (современный подход к рекреационной географии): монографія Ван Циншен. -Одесса: Астропринт, 2003. - 124 с.

**ПРОБЛЕМНО-ДИАГНОСТИЧЕСКАЯ ОЦЕНКА ПЕРСПЕКТИВ РАЗВИТИЯ
ТУРИСТИЧЕСКОЙ СФЕРЫ РЕГИОНА**

ОЛЬШАНСЬКА А.В., БОГОСЛАВЕЦ О.Г.

ДВНЗ «Киевский национальный экономический университет имени Вадима Гетьмана»

Цель. Оценка перспектив развития туристической сферы региона для планирования в нем туристско рекреационной деятельности.

Методика. Применены самые распространенные методы экономических исследований, такие как метод системности, анализа и синтеза.

Результаты. Решение задач исследования требует определения основных положений проблемно-диагностической оценки перспектив развития туристической сферы регионов. К ним следует отнести следующие: выявление и оценка имеющегося туристско-рекреационного потенциала, оценка факторов, стимулирующих и сдерживающих развитие туризма в нем; подготовку перспективной модели

территориальной организации туристско-рекреационной сферы региона и поиск возможностей интенсификации использования потенциала перспективных для туризма территорий.

Научная новизна. Для определения иерархичности территориальных таксономических единиц по значимости их рекреационного потенциала, предложена шкала оценки рекреационного потенциала территории.

Практическая значимость. Оценка потенциала позволит расширить возможности организации досуга, отдыха и оздоровления населения и помимо традиционных циклов туристическо - рекреационных процессов уделить больше внимания созданию еженедельного и суточного отдыха.

Ключевые слова: *туристическо-рекреационный потенциал, интенсификация использования, оценка возможностей, факторы развития, кадастр, контент-анализа культурно - исторических ресурсов.*

PROBLEM-DIAGNOSTIC ASSESMENT OF THE TOURISM REGION DEVELOPMENT PROSPECTS

OLSHANSKA A., BOGOSLAVETS O.

Vadym Hetman Kyiv National Economic University

Purpose. Estimation of prospects of tourism development in the region to plan it of tourist recreational activities.

Methodology. The most common method applied economic research, such as the systematic analysis and synthesis.

Findings. Solving problems requires research identifying the main provisions of problem-diagnostic assessments of tourism development areas. These include the following: identification and assessment of existing tourist and recreational potential, evaluating factors that promote and hinder the development of tourism in it; training future model of territorial organization of tourism and recreation in the region and finding opportunities to intensify the use of promising potential for tourism areas.

Originality. To determine the hierarchy of territorial units for taxonomic significance of the recreational potential of proposed rating scale recreational potential of the area.

Practical value. Capacity assessment will expand the possibilities of leisure, recreation and health and population cycles in addition to traditional tourist - recreational processes focus more on creating daily and weekly rest.

Keywords: *tourism and recreational potential, intensifying, assessment capabilities of factors, inventory, content analysis of cultural and historical resources.*